

بررسی تطبیقی آثار کامبیز درم بخش و سید مسعود شجاعی طباطبایی در دوران کرونا با رویکرد نشانه شناسی امبرتو اکو

سمیه ولیان^۱، دکتر محمد رضا شریف زاده^۲، دکتر حسین اردلانی^۳

چکیده

در جریان شیوع ویروس کرونا و دوران قرنطینه، هنرمندانی همچون کامبیز درم بخش و سید مسعود شجاعی طباطبایی، روایت‌های فردی خود را از این فاجعه به تصویر کشیده‌اند تا در آینده نزدیک و دور برای مطالعات مختلف در دسترس باشد. در فرآیند تحقیق در آثار کرونانگاری هنرمندان ایرانی آثار کامبیز درم بخش و سید مسعود شجاعی طباطبایی بیشترین مشابهت و تطبیق را با هم داشتند و نشانه‌های تصویری آثارشان، گفتمانی را در متن و ذهن مخاطب ایجاد نموده که به شکل گیری مفهومی مشترک از کرونا کمک می‌کند. نشانه شناسی با هرچه که نشانه تلقی می‌شود سر و کار دارد، واژه‌ها، صداها، تصاویر، ایماها، ژست‌ها، اشارات و نظایر اینها می‌توانند نشانه باشند. مسئله مورد پژوهش در این مقاله، مطالعه نشانه‌ها، تحلیل و تطبیق معانی آثار کرونانگاری این دو هنرمند با استفاده از رویکرد نظری امبرتو اکو در کاربست هنر در جامعه آماری معین است و هدف مقاله حاضر، تحلیل فرایند شکل‌گیری معنا به واسطه مطالعه نشانه‌ها از طریق رمزگان تصویری اکو در آثار کامبیز درم بخش و سید مسعود شجاعی طباطبایی است و این سوال‌ها دنبال می‌شود که: ۱- در آثار کرونانگاری درم بخش و شجاعی نشانه‌ها چگونه در تعامل با یکدیگر گفتمان ایجاد کرده‌اند؟ و ۲- آثار کرونانگاری درم بخش و شجاعی در لایه‌های زیرین معنایی خود، چه مناسبتی را بازگو می‌نمایند؟ مقاله حاضر به روش نشانه‌شناسی است و گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای صورت گرفته است و با استفاده از رمزگان دهگانه اکو با جزییات تصویر ۸ اثر کرونانگاری از درم بخش و شجاعی، نگاه گفتمانی را که این نشانه‌ها ارائه می‌دهند، از گو می‌نماییم. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که کرونانگاری‌های دو هنرمند مذکور با زبان کاریکاتور که کوتاه‌ترین وسیله پیام‌رسانی است، در بازنمایی کرونا، نگاهی اجتماعی، شمایی و توصیفی را متأثر و مؤکد بر ریشه‌های فرهنگی و اجتماعی ارائه داده‌اند و می‌تواند به روشی نمود نشانه‌های لایه‌ای و رمزگان بصری امکان خوانش ویژه‌ای را برای مخاطب فراهم نموده است که با قرار دادن نشانه‌ها در کنار یکدیگر معنا را در این فرایند گفتمان ایجاد کند.

واژه‌های کلیدی:

نشانه‌شناسی، کرونا، کاریکاتور، کامبیز درم بخش، سید مسعود شجاعی طباطبایی، امبرتو اکو، رمزگان تصویری

^۱ دانشجوی دکترای پژوهش هنر، دانشکده هنر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز، تهران، ایران. نویسنده مسئول: سمیه ولیان

^۲ استاد تمام گروه هنر، دانشکده هنر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز، تهران، ایران.

^۳ دانشیار گروه فلسفه هنر، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، همدان، ایران.

شیوع ویروس کرونا بر بسیاری از جوانب زندگی بشری در سراسر جهان تأثیر گذاشته است و منجر به تغییراتی شدید در همه ابعاد زندگی بشر شده است. به دلیل اهمیت فوق‌العاده چنین وضعیتی، که در تاریخ جهان بی‌سابقه بوده است، ضرورت دارد ابعاد مختلف آن برای بهره‌گیری آیندگان مستندسازی شود. از این رو، در جریان شیوع ویروس کرونا و خانه‌نشینی هنرمندان، علاوه بر روایت‌های رسمی‌ای که در این خصوص ثبت خواهد شد، تک‌تک هنرمندان نیز همچون کامبیز درم‌بخش و سید مسعود شجاعی طباطبایی، روایت‌های فردی خود را که بیشترین مشابهت و تطبیق را نسبت به دیگر هنرمندان کرونا‌نگار با هم دارند از این فاجعه ثبت و ضبط نموده‌اند، تا در آینده نزدیک و دور برای مطالعات مختلف در دسترس باشد.

نشانه‌شناسی بررسی معناشناختی متون است، که شامل متون هنری در شاخه‌های مختلف آن نیز می‌شود. در خوانش یک متن هنری (کرونا‌نگاری به عنوان متن) همچون متون دیگر، نشانه‌ها را نه به عنوان عناصری مجزا از یکدیگر بلکه آنها را به صورت تعاملی و تقابلی و در یک گفتمان با فضای درون و بیرون از متن در نظر می‌گیرند تا با مطالعه در زیرلایه‌ها و فرایند شکل‌گیری نشانه‌ها و در چالش قراردادن آنها با یکدیگر به نشانه‌شناسی گفتمانی وارد شده و متن‌ها را مورد مطالعه قرار دهند. پس گفتمان نشانه‌ای می‌تواند ما را به معنا نزدیک کند و این عمل از طریق تحلیل نشانه‌ها و ارتباط بین آنها به بهترین وجه صورت می‌گیرد زیرا می‌توان در لایه‌های زیرین متن حرکت کرد و به لایه‌های عمیق‌تر متن پی برد.

مسئله مورد پژوهش در این مقاله، مطالعه نشانه‌ها، تحلیل و تطبیق معانی آثار کرونا‌نگاری این دو هنرمند با استفاده از رویکرد نظری امبرتو اکو در کاربست هنر کرونا‌نگاری در جامعه آماری معین است. از اینرو هدف نگارندگان در پژوهش حاضر، تحلیل و بررسی آثار کاریکاتور مجموعه کرونا‌نگاری درم‌بخش و شجاعی است که بر مبنای روش نشانه‌شناسی و رویکرد نظریه رمزگان تصویری امبرتو اکو به این مسئله پرداخته شده است.

در مقاله پیش رو این سوال‌ها دنبال می‌شود که: ۱- در آثار کرونا‌نگاری درم‌بخش و شجاعی نشانه‌ها چگونه در تعامل با یکدیگر گفتمان ایجاد کرده‌اند؟ و ۲- آثار کرونا‌نگاری درم‌بخش و شجاعی در لایه‌های زیرین معنایی خود، چه مناسباتی را بازگو می‌نمایند؟ ضرورت و اهمیت پژوهش پیش‌رو از آنجاست که با توجه به اهمیت ثبت و نگارش رویداد پیش آمده در زمان حال و اینکه تاکنون مجموعه آثار کرونا‌نگاری کامبیز درم‌بخش و سید مسعود شجاعی طباطبایی از منظر نشانه‌شناسی مورد بررسی تطبیقی قرار نگرفته است. پاسخ به این سوالات مبنای روش پژوهشی است که بر مبنای روش نشانه‌شناسی و رویکرد نظریه رمزگان تصویری امبرتو اکو، مجموعه کرونا‌نگاری درم‌بخش و شجاعی مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع نظری و شیوه تحقیق نشانه‌شناسی است. روش گردآوری اطلاعات به صورت اسنادی (کتابخانه‌ای) است، مبتنی بر بررسی نشانه‌شناسی امبرتو اکو و با مطالعه نحوه ترسیم این کرونا‌نگاری‌ها در آثار درم‌بخش و شجاعی و خوانش نشانه‌ها از طریق رمزگان تصویری می‌توان به لایه‌های درونی معنایی از آثار دست یافت. لذا تلاش شده است با مطالعه نشانه‌شناسی در این جامعه آماری و همچنین با توجه به رمزگان تصویری به فرایند معناسازی و تولید معنا و نگاه گفتمان نشانه‌ها توجه شود. بدین‌گونه که با جستجوی اینترنتی و روش مقایسه‌ای به بررسی نشانه‌های متن و با انطباق رمزگان ده‌گانه اکو با جزییات تصویر ۸ اثر کاریکاتور از مجموعه کرونا‌نگاری کامبیز درم‌بخش و سید مسعود شجاعی طباطبایی، نگاه گفتمانی را که این نشانه‌ها ارائه می‌دهند، پرداخته شده است. شیوه‌گزینش این تعداد از نمونه، به روش غیر احتمالی (انتخابی) است و معیار انتخاب آن‌ها استفاده از بیان مشترک تصویری و موضوعی دو هنرمند بوده است. روش تجزیه و تحلیل آثار کیفی است.

پیشینه تحقیق

در خصوص تأثیر بیماری کرونا بر جامعه ایران پژوهش‌های کاربردی و راهگشای مختلفی انجام شده اما بخش بسیار محدودی از آنها به حیطه فرهنگ و هنر اختصاص یافته است. بررسی‌های صورت گرفته برای یافتن پژوهشی مستقل در خصوص بررسی تطبیقی آثار درم بخش و شجاعی طباطبایی، نتیجه‌ای در بر نداشت. یکی از دلایل این امر تعداد کم تحقیقات کاربردی نسبت به تحقیقات بنیادی در حوزه هنر و از سوی دیگر، جدید و نوظهور بودن موضوع «کرونا و هنر» نیز عاملی مؤثر در تعداد کم پژوهش‌های موجود محسوب می‌شود. در واقع مقاله‌های علمی معتبر و پژوهش‌های دانشگاهی کافی در مورد موضوع پژوهش حاضر در محدوده زمانی مورد نظر آن یافت نشد و در این زمینه بیشتر می‌توان به پایگاه‌های خبری، روزنامه‌ها و صفحه‌های شخصی اینترنتی مراجعه کرد. می‌توان به مقاله فرزانه سجودی سال (۱۳۸۵) با عنوان نشانه‌شناسی زمان و گذر زمان: بررسی تطبیقی آثار کلامی و تصویری که در شماره یک نشریه پژوهشنامه فرهنگستان هنر منتشر شده است، با بررسی تطبیقی زمان و چگونگی تحقق بیانی آن در متون مختلف-از جمله متون کلامی و تصویری-به این پرسش پاسخ داده می‌شود که نقاشی که از وجوه بسیار، بخصوص در امکانات صوتی بیان، با متون کلامی متفاوت است، چگونه قادر به مفهوم‌سازی زمان و گذر آن می‌باشد، اشاره نمود. همچنین مقاله فاطمه رحیمی سال (۱۳۹۰) با عنوان جایگاه متن، مولف و خواننده از دیدگاه امبرتو اکو، که در دوره پنج نشریه ادب پژوهی منتشر شده، بیان داشته است امبرتو اکو در تحلیل زیبایی شناختی آثار ادبی، بر وجود رمزگان و تفسیرپذیری آنها تأکید می‌کند. وی ضمن نقد «نیت مولف» در نظریه بیانگری هنر، قائل به دیالکتیک میان «نیت متن» و «نیت خواننده» است. از نظر او هر چند متن، ذاتا خوانش‌های چندگانه و نتایج متفاوتی را اقتضا می‌کند، اما در عین حال هر نوع خوانشی را هم میسر نمی‌سازد، زیرا خوانش صحیح متن فقط در صورتی تحقق می‌یابد که «خواننده نمونه» آن را در چارچوب‌های تحمیلی خود متن مطالعه کند. از این رو، «استراتژی متن» محدود تفسیر را تعیین می‌کند و خواننده نمی‌تواند بر اساس انتظارات خود از آن تفسیر بی حد و حصر کند. او با کشف محاسبات درون متنی و توجه به عناصر فرامتنی دست به خوانش متن می‌زند و با قرائت خود، کاری را که «مولف نمونه» آغاز نموده، تکمیل نماید. این منظر، متن دیگر یک پدیده فیزیکی نیست، بلکه عبارت از چیزی است که در فرایند خوانش و چرخه تفسیر تحقق می‌یابد. مهمترین منبع در رابطه با موضوع هنر و کرونا به مجموعه مقاله‌هایی مربوط می‌شود که به صورت کتابی با عنوان «هنر و جامعه ایران: سوبیه‌های فرهنگی و اجتماعی» توسط پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات منتشر شده و تعداد محدودی از آنها به موضوعات هنر و فرهنگ اختصاص یافته که در ادامه به آنها اشاره خواهد شد. یافته‌های مقاله پیامدهای بحران بیماری کرونا در هنر معاصر ایران، فاطمه شاهرودی (۱۳۹۹)، در شماره ۷۹ فصلنامه رهیافت، نشان می‌دهد یکی از پیامدهای مثبت بحران کرونا توجه به ظرفیت‌ها و امکانات موجود در اینترنت و شبکه‌های مجازی در راستای عرضه و فروش آثار هنری، آموزش، برگزاری مسابقه‌ها و همایش‌ها و سایر حیطه‌های مربوط به هنر است که کمتر مورد توجه قرار گرفته یا آزموده شده بود. در سالهای قبل، این تصور که ذات و ماهیت هنر، حضور فیزیکی افراد در اکثر فعالیتها را طلب می‌کند امری پذیرفته شده بود اما در دوره قرنطینه برای جلوگیری از توقف یا کند شدن فعالیت‌های هنری اقدام‌هایی چون نمایش و فروش مجازی آثار بصری، نمایش آنلاین، اکران آنلاین، سینما ماشین، لایو اینستاگرام و آموزش مجازی هنر به مرحله اجرا رسید که نشان از بازتاب شرایط خاص جامعه در هنر دارد. موارد فوق نمی‌تواند در همه زمینه‌ها جایگزین شیوه‌های حضوری و معمول گذشته شود اما اجرای آنها در دوره پسا کرونا در کنار شیوه‌های پیشین باعث جذب بیشتر مخاطب و بهره‌وری بیشتر اقتصادی در هنر خواهد شد. از سوی دیگر تولید آثار هنری، برگزاری نشست‌ها، همایش‌ها و مسابقه‌های هنری با موضوع کرونا راهی برای همدلی، همفکری، هشدار و مشارکت افراد جامعه برای حل مشکلات ملی و جهانی است که بر رویکرد شکل‌دهی هنر صحنه‌ای دوباره می‌نهد. مقاله امبرتو اکو و نشانه‌شناسی نوشته محمد ضیمران که در کتاب ماه ادبیات و فلسفه اسفند ۱۳۸۳ و فروردین ۱۳۸۴ شماره ۸۹ و ۹۰ منتشر گردیده است. کتاب نشانه‌شناسی نوشته امبرتو اکو و ترجمه پیروز ایزدی چاپ

هشتم سال (۱۴۰۱) نشر ثالث چاپ گردیده، بر روی مشکلات دوگانه دکترین نشانه‌ها - ارتباطات و دلالت‌ها - تمرکز دارد و نظریه‌ای کاملاً اصیل درباره تولید نشانه‌ها، از جمله نوع‌شناسی نشانه‌ها و شیوه‌های تولید ارائه می‌دهد. حسن پژوهش حاضر این است که برای اولین بار با توجه به شرایط نزدیک بودن به زمان شیوع کرونا در جهان، اقدام به بررسی و تحلیل آثار کرونانگاری دو هنرمند حاضر پرداخته شده است.

نشانه‌شناسی

«نشانه‌شناسی^۴ با هر آنچه که نشانه تلقی شود سر و کار دارد. یکی از جامع‌ترین تعریف‌ها، از نشانه‌شناسی تعریفی از امبرتو اکو^۵ است که در کتاب مبانی نشانه‌شناسی آمده است: «نشانه‌شناسی با هر آنچه که نشانه تلقی شود سر و کار دارد. از دید نشانه‌شناس، واژه‌ها، تصاویر، صداها، ایماها، اشارات، ژست‌ها و نظایر اینها می‌توانند نشانه باشند. نشانه‌شناسان نشانه‌ها را در انزوا مطالعه نمی‌کنند بلکه توجه خود را به مطالعه‌ی شکل‌گیری و مبادله‌ی معنا در متون و گفت‌وگوهای مختلف و در سطوح «همزمانی»^۶ و «در زمانی»^۷ معطوف کرده‌اند». (چندلر، ۳۶۸، ۸۵)

به گفته‌ی امبرتو اکو، نشانه، معرف تمام آن چیزهایی است که بر پایه‌ی قراردادهای اجتماعی و از پیش نهاده، چیزی را به جای چیز دیگری معرفی میکنند. (احمدی، ۱۳۸۴، ۲۳) نشانه‌شناسی زبانی متفاوت و بسیار دقیق و چارچوبی برای ادراک روابط چند وجهی میان تصویر و جامعه و تصویر و مخاطب فراهم می‌آورد و علاوه بر درک چیستی معنای آثار هنری، چگونگی فرآیند خلق آن معانی توسط هنرمند، مخاطب و فرهنگ در سطحی گسترده را نیز میسر می‌سازد (داگلاس، ۲۰۰۲، ۴۴-۴۵).

نشانه، محرک یا جوهر محسوس^۸ است که تصور ذهنی آن در ذهن ما با تصور ذهنی محرکی دیگر تداعی می‌شود. در اینجا نقش محرک نخست، برانگیختن محرک دوم به قصد برقراری ارتباط است» (سجودی، ۱۳۸۳، ۳۸).

گفتمان نشانه‌ای یکی از ابزارهایی است که ما را به معنی نزدیک می‌کند. این عمل از طریق خوانش متن و به واسطه‌ی درک نشانه‌ها صورت می‌گیرد، زیرا هم سطح زیرین و عمیق متن را آشکار می‌کند و ما را از لایه نخست به لایه دوم راهنمایی می‌کند. همانطور که می‌دانیم معنای هر تصویر بر مبنای نشانه‌های موجود در آن تصویر ایجاد می‌شود و ما برای این که به معنا در متن برسیم باید نشانه‌ها را در کنار نشانه‌های دیگر قرار دهیم و آنها را در تعامل و تقابل یکدیگر مطالعه کنیم و معنایی که در فرایند گفتمان این نشانه‌ها صورت می‌گیرد را مد نظر قرار دهیم. همچنین باید به نحوه‌ی کارگیری نشانه‌هایی که به معنا می‌انجامد، نه معنایی که از پیش ساخته شده است، دقت کنیم. چون این مخاطب است که با به کارگیری مفاهیم و نشانه‌ها معنا را برمی‌سازد.

^۴ Semiotics

^۵ Umberto Eco

^۶ Synchronic

^۷ Diachronic

«این دنیای مادی نیست که باعث برانگیختن معنا می شود، بلکه نظام زبانی یا هر نظام دیگری که ما برای بیان مفاهیم مورد نظرممان به کار می بریم آن را تولید می کند» (کرس و فو نلیون، ۲۰۰۶، ۲۵). بنابراین، در بحث نشانه شناسی در پی یافتن معنی در درون یک اثر نیستیم، بلکه کار نشانه شناسی تشریح فرایند معناسازی در اثر است.

اکو معتقد است که در نشانه شناسی نه از نشانه ها، بلکه از نقش نشانه ای باید سخن گفت و نقش نشانه ای رابطه ای است قراردادی میان بیان و محتوا (اکو، ۱۳۹۵، ۹) در ادامه به تفسیر دیدگاه اکو پرداخته می شود.

«اکو تصور خوانش های بی شمار متن (یا نشانه) را بیشتر فرضی می داند تا واقعی. او با تکیه بر نظریات پیرس استدلال می کند اگرچه معناهای ممکن ایجاد شده توسط نشانه، از لحاظ فرضی نامحدود است، اما این معناها در حقیقت توسط زمینه های اجتماعی و فرهنگی محصور می گرد [....] آگاهی یا عدم آگاهی، گستره تفسیرهای ممکن را محدود می کند. همزمان در سطحی نازل تر، نیز ممکن است نشانه پردازی به دلیل (عدم) کفایت و مهارت تفسیرگر با محدودیت مواجه شود که این امر به گستره آگاهی او از رمزگان های مرتبط برای دخیل کردن آنها در تفسیر بستگی دارد. آن واقعیت فرهنگی ای که نشانه پردازی را محدود می کند مخلوق اجتماع بوده یا ممکن است دل خواهی و حتی واقعیتی کاذب باشد، اما تاثیر قدرتمند آن را به هیچ وجه نمی توان نادیده گرفت» (دالوا، ۲۰۱۰، ۴۶). اکو، شیوه تولید نشانه ها را توضیح می دهد و طبقه بندی تازه ای از آنها ارائه می کند.

نظریه اکو به رابطه صورت بیان و صورت محتوا می پردازد که بر اساس قرارداد شکل می گیرد. در نظریه او نقش نشانه ای مفهومی محوری است. اکو بر این باور است که به جای نشانه باید از نقش نشانه ای سخن گفت. او نقش نشانه ای را در یک رابطه قراردادی می داند که میان بیان و محتوا برقرار می شود. از نظر اکو ویژگی های نشانه تصویری که منجر به بازشناسی آن می شود این گونه بیان می شود: «نشانه های تصویری برخی از شرایط دریافت حس را مانندسازی می کنند که با کدهای ادراکی عادی هم بسته اند. هر نشانه به واسطه نظام پیچیده ای تحت عنوان رمزگان، در ذهن گیرنده معنا می یابد. در واقع هیچ نشانه ای خارج از رمزگان وجود ندارد. به واسطه آگاهی گیرنده از سیستم رمزگان خاصی که نشانه در آن قرار می گیرد، حاصل می شود. «رمزگان در حکم نهادهایی عمل کنند که به تعدیل، تعیین و از همه مهمتر به تولید معنا می پردازد» (سجودی، ۱۳۹۰، ۱۴۴).

رمزگان، نشانه ها را به نظام های معنادار تبدیل می کنند و بدین ترتیب باعث رابطه دال و مدلول می شوند (چندلر، ۱۳۹۷، ۲۱۳). به عبارت دیگر، ما تصاویر را به مثابه پیامی مرتبط با رمزگانی خاص دریافت می کنیم. اما کلیه کنش هایمان در جهت شناخت، تابع رمزگان ادراکی عادی است. پس باید توجه داشت که نشانه تصویری برخی از شرایط دریافت حسی را مانندسازی می کند. یکی از مهم ترین رمزگانی که اکو در تعریف و ادراک نشانه ای تصویری از آن یاد می کند رمزگان بازشناسی است. نشانه شناسی با تمام چیزهایی سروکار دارد که می تواند یک نشانه به حساب بیاید. به بیان دیگر، یک نشانه هر آن چیزی است که می تواند به صورت دلالت مند جایگزین چیز دیگری شود.

تحلیل آثار بر اساس رمزگان دهگانها مبر تو اکو به شرح ذیل است:

رمزگان حسی: این رمزگان وابسته به روان شناسی ادراک است که با توجه به آن ادراک می شود. کیفیاتی چون رنگ، اندازه، جنس، یا میزان نور در یک تصویر از این دست است.

رمزگان شناسایی: از طریق ارجاع به مجموعه شرایط ادراک حسی می سنجند، شناخت این کدها وابسته به روان شناسی هوش و خاطره است (اکو، ۱۹۸۸، ۲۰۹).

رمزگان انتقالی: زمینه لازم را برای ادراک حسی تصویر فراهم می سازد که می تواند بافت یا زمین های تلقی کنیم، که تصویر بر آن یا به واسطه آن ایجاد می شود. بافت بر کیفیت پیام اثر می گذارد و تولید لحن می کند «اگر بافتی بر کیفیت تصویر تاثیرگذار باشد لحن خاصی که ایجاد می کند، دلالتهای ضمنی و واسطه های برای انتقال معنا خواهند بود» (همان).

رمزگان لحن: کدهایی آفریننده تصورات و احساسات هستند، مانند تصور سنگینی و احساس بخشنده گی. این رمزگان در نظام دلالت های ضمنی نیز جای می گیرد. این احساس و تصورها همچون اجزایی مکمل به درک نشانه های شمایی یاری می رسانند (همان: ۲۱۰).

رمزگان شمایی: از مهم ترین رمزگان شمایی، واحدهای نشان های هستند، که در کاربرد متداول تصویر نامیده شده اند. عبارت نشانه های شمایی را می توان به عنوان معادلی دقیق تر برای واحدهای نشانه ای در نظر گرفت. نکته های اصلی و مرکزی در پیام تصویری به واسطه همین واحدهای نشان های یا نشانه های شمایی منتقل می شوند (همان: ۲۱۱). این گروه از رمزگان بیشتر به کار آثار تصویری فیگوراتیو می آیند.

رمزگان شمایل نگارانه: مدلول های رمزگان شمایی هستند یا به بیان دیگر نشانه های شمایی را به دال تبدیل می کنند و هدفشان این است که، واحدهای نشان های پیچیده تر و فرهنگی تری بسازد (همان: ۲۱۳).

رمزگان سلیقه و حساسیت: دلالت های ضمنی برآمده از واحدهای نشان های پیشین یا نشانه های شمایی را تثبیت می کند (همان: ۲۱۴).

رمزگان مربوط به نظریه بیان: اول بر اساس قراردادهای تازه شکل می گیرد، سپس کاربردی اجتماعی می یابد درست همچون مجازهای نظریه بیان (همان: ۲۱۵).

رمزگان مربوط به سبک: بر مخصصه ویژه یا ژانر هنرمند دلالت دارد (همان: ۲۱۶).

رمزگان ناآگاهی: «می توانند در هر یک از اشکال شمایی، شمایل نگارانه یا نظریه بیانی وجود داشته باشند و بنا به قرارداد انگیزش، آگاهی یا واکنش را در مخاطب ایجاد کنند. در نتیجه از رمزگان مانند دلالت ضمنی، معنایی جز معنای صریح ابتدایی حاصل می کنند» (همان: ۲۱۶)

کرونانگاری

اینک در برهه ای حساس از تاریخ ایران و جهان به سر می بریم که شیوع ویروس کرونا بر بسیاری از جوانب زندگی بشری در سراسر جهان تأثیر گذاشته است و منجر به تغییراتی شدید در همه ابعاد زندگی بشر شده است. کووید ۱۹ فقط یک بیماری نبود بلکه یک ضایعه بزرگ جهانی بود که روال زندگی بشری را تغییر داد و جلوی بسیاری از پیشرفت ها و رسیدن به اهداف و فعالیت های بشری را در زمینه های مختلف گرفت.

همچنین پیامدهای مثبت و منفی فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و هنری شدیدی نیز برای همه ما داشته است. به دلیل اهمیت فوق العاده چنین وضعیتی، که در تاریخ جهان بی سابقه بوده است، ضرورت دارد ابعاد مختلف آن برای بهره گیری آیندگان مستندسازی شود. از این رو، علاوه بر روایت های رسمی ای که در این خصوص ثبت خواهد شد، تک تک هنرمندان نیز مسئولند که روایت های فردی خود را از این فاجعه ثبت و ضبط نمایند تا در آینده نزدیک و دور برای مطالعات مختلف در دسترس باشد. در جریان شیوع ویروس کرونا و خانه نشینی هنرمندان، آنها در خانه آثاری را در این مدت خلق کرده اند.

در این راستا فضای مجازی سالهاست که در دنیای مدرن وارد عرصه ارتباطات شده است، این بار در زمان شیوع ویروس کرونا، نقش مهم تر و اساسی تری پیدا کرده و تنها ابزار حفظ رابطه ها و انتقال مفاهیم شده است. معرفی، آموزش، پژوهش، تبلیغات و مدیریت های خرد و کلان با این ابزار، شکل تازه تری به خود گرفت و به کمک بشر آمد و راهی برای انتقال آموزش و مفاهیم تصاویر هنری نیز گردید.

نگاهی به آثار منتخب کامبیز درم بخش با موضوع کرونا

درمبخش درباره سادگی آثارش می‌گوید: [...] انسان رسیدن به سادگی را ارج می‌نهد و چون امروز فرصت کمی دارد، چیزهای کوتاه و تأثیرگذار می‌خواهد. کارهایم بدون کلام است و مردم از هر ملیتی می‌توانند آن را بفهمند. رسیدن به این زبان بین‌المللی زحمت زیادی می‌خواهد و من توانستم به درجه‌ای برسم که با جهان صحبت کنم. کاریکاتور کوتاه‌ترین وسیله پیام‌رسانی جهان است.»

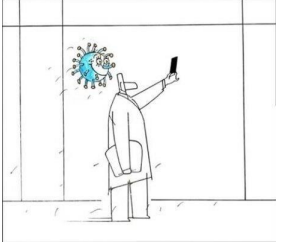
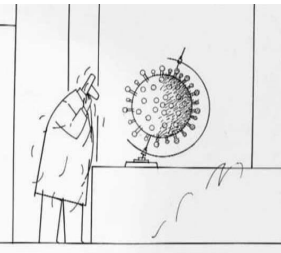
آثار درم‌بخش با خطوطی ساده و سیاه روی زمینه سفید کاغذ شکل می‌گیرند و کاراکترهایی را به وجود می‌آورند که در هر تابلو روایتگر داستانی متفاوت و تأثیرگذار هستند. تصاویر ۱ تا ۴ طرح‌های منتخب کارونانگاری درم‌بخش که به تصویر کشیده و به صورت روزانه در صفحه شخصی خود در اینستاگرام درج نموده است و در جدول شماره ۱، مطالعه تحلیلی آثار انتخابی این هنرمند بر مبنای رمزگان ده گانه امبرتو آکو به تفصیل بیان شده است.

	
<p>تصویر ۲. Stay Home!!! در خانه بمانید! روزمرگی! 7, APRIL 0۲0۲ تهران، مأخذ: همان</p>	<p>تصویر ۱. Stay Home!!! در خانه بمانید! APRIL 9, 0۲02 تهران، مأخذ: https://b2n.ir/p36865</p>
	
<p>تصویر 4. کرونا شوخی سرش همیشه؛ باهوش سلفی بگیریم!!! دست ندیم بغل نکنیم ماچ نکنیم و.و.و... 6, MARCH 91, 0202 تهران، مأخذ: همان</p>	<p>تصویر 3. بدون عنوان، تهران، مأخذ: همان</p>

مطالعه تحلیلی آثار انتخابی کامبیز درم بخش بر مبنای رمزگان ده گانه آکو

جدول ۱. نتایج انطباق رمزگان ده گانه آکو با جزییات تصاویر مأخذ: نگارندگان

نمونه تصویر	نمودهای رمزگان در آثار درم بخش	تعریف رمزگان	نوع رمزگان
-------------	--------------------------------	--------------	------------

	<p>رنگ: بدون رنگ، نور: ظاهراً منبع نور همان خورشید به شکل کرونا است که سایه خانه هم روی زمین افتاده است. بافت: ندارد جنس: طراحی خطی تصاویر شماره ۱-۲-۳-۴</p>	<p>حسی رمزگان با قابلیت ایجاد تاثیرپذیری حسی با توجه به روان شناسی ادراک، بر اساس کاربرد رنگ، نور، بافت و جنس قابل بررسی است.</p>	
	<p>نوع پوشاک: طراحی خطی و ساده و بدون تجملات و تزئینات دیده می شود. جهت نگاه: نگاه زن: بیرون از خانه مرد: در اندیشه و فکر به سمت پسر بچه پسر بچه: به دست پدر دختر بچه: به اطراف تصویر شماره ۱</p>	<p>شناسایی این دسته از رمزگانها میتوانند بر نشانه هایی که به شناساندن فضا و چیدمان وسایل به مخاطب کمک کنند، دلالت دارند.</p>	
	<p>بافت آثار: فاقد بافت تصویری و لمسی است. تصاویر شماره ۱-۲-۳-۴</p>	<p>انتقالی رمزگان انتقالی، زمینه لازم را برای ادراک حسی تصویر فراهم میسازد که میتوان بافت یا زمینه ای تلقی کنیم که تصویر بر آن با به واسطه آن ایجاد میشود. بافت به کیفیت پیام اثر می گذارد و تولید لحن میدهد.</p>	
	<p>در سوژه ها حالت تأمل، تفکر و درماندگی حاصل میشود و حتی به جای دود آتش از خانه علامت سوال خارج شده است. تاکید فضاسازی نگاه یعنی چشم به سمت نماد ویروس کووید ۱۹ است. تصاویر شماره ۱-۲-۳-۴</p>	<p>لحن رمزگان لحن کدهایی آفریننده تصورات و احساسات هستند مانند تصور سنگینی و احساس بخشندگی این رمزگان در نظام دلالت های ضمنی نیز جای می گیرد.</p>	
	<p>توصیف شمایی: در این آثار تصویر سه ها به صورت نیم رخ و در یک سوم کادر در منبج طرح نمادین ویروس کووید ۱۹ در حال تعجب و ایستاده ترسیم شده است و اکثر فضاها نگاه بیرونی به فضای داخلی می باشد. تصاویر شماره ۱-۲-۳-۴</p>	<p>شمایی از مهم ترین رمزگان شمایی، واحدهای نشانه ای هستند که در کاربرد متداول تصویر نامیده شده اند. عبارت نشانه های شمایی را می توان به عنوان معادلی دقیق تر برای واحدهای نشانه ای در نظر گرفت.</p>	

	<p>به نوعی توجه هنرمند به بیان احساس و شرایط موجود انسان در جهان بوده است و به طراحی دقیق چهره نپرداخته شده است. تصاویر شماره ۱-۲-۳-۴</p>	<p>نشانه های شمایی در اینجا خود را بنابر قراردادهایی می پذیرند. این قراردادها ممکن است برای جامعه فرهنگی بدیهی باشند، اما در این تصویر باید برای دریافت موضوع به متنی که تصویر بر اساس آن ایجاد شده است، بازگشت. در غیر این صورت مخاطب هیچگاه از سطح ادراک ابتدایی نشانه های شمایی فراتر نخواهد رفت.</p>	<p>شمایل نگارانه</p>
	<p>دلالت های ضمنی که از نشانه های شمایی موجود در تصویر استنباط می شود در همه آثار می توان نگاه متعجب، حیرت زده و درمانده را مشاهده نمود و همه سوژه ها مردی است که به سمت راست تصویر می نگرند. تصاویر شماره ۱-۲-۳-۴</p>	<p>دلالت های ضمنی برآمده از واحدهای نشانه ای پیشین یا نشانه های شمایی را تثبیت میکند.</p>	<p>حساسیت و سلیقه</p>
	<p>هنرمند از عناصر خانه، خورشید، ویروس کووید ۱۹، کره زمین و درخت های خشکیده برای بیان و کارکردهای اجتماعی استفاده نموده است: تصاویر شماره ۱-۲-۳-۴ خورشید: در این آثار خورشید به عنوان نماد کووید ۱۹ استفاده شده است و اشاره به همه گیر بودن و وجود ویروس در همه جای کره زمین را دارد.</p>	<p>بدون ویروس استادی</p>	<p>نظریه یان</p>
	<p>ویروس کووید ۱۹: با توجه به همه گیر بودن و وجود ویروس در همه جای کره زمین، ویروس را با شکل خورشید و کره زمین نمایش داده است. تصاویر شماره ۱-۲-۳-۴</p>	<p>اول بر اساس قراردادهای تازه شکل می گیرد، سپس کاربردی اجتماعی می یابد؛ درست همچون مجازهای نظریه بیان.</p>	<p>نظریه یان</p>
	<p>خانه: در اینجا هنرمند خانه را هر چند خالی و با دغدغه نان و خرابه تنها محل مطمئن و امن برای انسان و در امان بودن از ویروس کرونا نشان داده است.</p>		

	<p>کره زمین: اشاره به جهانی و درگیر شدن کل کره زمین به ویروس کرونا دارد. تصاویر شماره ۴-۳-۲-۱</p>		
	<p>مشخص ترین ویژگی سبک او نقش ویژه خط است، در این آثار هنرمند به روش خطی و با قراردادهای تجسمی به خلق اثر کاریکاتور و بیان موضوع و دغدغه خود پرداخته است. تصاویر شماره ۴-۳-۲-۱</p>	<p>رمزگان مربوط به سبک بر مختصات ویژه یا زائر هنرمند دلالت دارد.</p>	<p>سبک</p>
	<p>سوژه اصلی در آثار فارغ از خصلت های مادی و جسمانی ترسیم شده است و بیشتر در فضای درگیری فکری خود درباره ویروس کرونا به تصویر کشیده شده است. تصاویر شماره ۲-۱-۴-۳</p>	<p>می توانند در هر یک از اشکال شمایی، شمایل نگارانه یا نظریه بیانی وجود داشته باشند و بنا به قرارداد انگیزش، آگاهی یا واکنش را در مخاطب ایجاد کنند.</p>	<p>نگاهی</p>

نگاهی به منتخب آثار سید مهدی شجاعی طباطبایی با موضوع کرونا

		<p>تصویر ۵. 26, FEBRUARY 2020 تهران، مأخذ: https://b2n.ir/e91984</p>
<p>تصویر ۶. 27, FEBRUARY 2020 تهران، مأخذ: همان</p>		<p>تصویر ۷. FEBRUARY 28, 2020 کرونا را به جهنم داغ بیندازید! تهران، مأخذ: همان</p>
		<p>تصویر ۸. 3, MARCH 2020 تهران، مأخذ: همان</p>

مطالعه تحلیلی آثار شجاعی طباطبایی بر مبنای رمزگان ده گانه اکو

جدول ۲. نتایج انطباق رمزگان ده گانه اکو با جزئیات تصاویر مأخذ: نگارندگان

نمونه تصویر	نمودهای رمزگان در آثار شجاعی	تعریف رمزگان	نوع رمزگان
	<p>رنگ: استفاده از رنگ سبز در کلیه آثار برای عنصر ویروس کووید ۱۹ با پوشش رنگی کامل پس زمینه با رنگ نارنجی گرم نور: مشخص نبودن منبع نور بافت: ایجاد بافت تصویری محدود برای ایجاد سایه و پس زمینه جنس: چیزی شبیه به اسفنج تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>رمزگان با قابلیت ایجاد تاثیرپذیری حسی با توجه به روان شناسی ادراک قابل بررسی است.</p>	حسی
	<p>وضعیت قرار گیری سوژه: در حال تخریب، فرار و نابودی جهت نگاه: چشم های چپ شده دستگاه صحافی، لنگر کشتی، نیزه و تیر تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>این دسته از رمزگان ها می توانند بر نشانه هایی که به شناساندن فضا و چیدمان وسایل به مخاطب کمک کنند، دلالت دارند.</p>	شناسایی
	<p>بافت آثار: سرد می توان به بافت تصویری ایجاد شده برای بیان دادن سایه و تیرگی های سوژه اشاره نمود. تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>رمزگان انتقالی، زمینه لازم را برای ادراک حسی تصویر فراهم می سازد که میتوان بافت یا زمینه ای تلقی کنیم که تصویر بر آن با یه به واسطه آن ایجاد میشود. بافت بر کیفیت پیام اثر می گذارد و تولید لحن میکند.</p>	انتقالی
	<p>در این آثار به علت تعلیق و بی ثباتی سوژه، احساس ضعف، از هم پاشیدگی و نابودی کاملا مشهود است. تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>رمزگان لحن کدهایی آفریننده تصورات و احساسات هستند مانند تصور سنگینی و احساس بخشندگی این رمزگان در نظام دلالت های ضمنی نیز جای می گیرد.</p>	لحن

	<p>توصیف شمایی: سوژه در فضای بیرونی قرار دارد و از عناصر کاربرده شده برای تأثیر گذاری و انتقال مفهوم کلی اثر استفاده شده است. در این آثار تصویر سوژه، با زبان بیرون افتاده از لای دندانها و چشمهای چپ شده نشان دهنده فشار، خفگی و نابودی آن است. تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p> <p>آنچه در این آثار بیشتر مورد توجه قرار گرفته است، شناخت ما از این نماد بدون کلام است و اینکه هنرمند با تمام راه هایی که برای درمان و ریشه کن نمودن ویروس کووید ۱۹ آشنایی داشته به تصویرسازی پرداخته است. تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>از مهم ترین رمزگان شمایی، واحدهای نشانه ای هستند که در کاربرد متداول تصویر نامیده شده اند. عبارت نشانه های شمایی را می توان به عنوان معادلی دقیق تر برای واحدهای نشانه ای در نظر گرفت.</p> <p>دلالت های ضمنی برآمده از واحدهای نشانه ای پیشین یا نشانه های شمایی را تثبیت میکند.</p>	<p>شمایی</p> <p>حساسیت و سلیقه</p>
	<p>با توجه به مواردی که برای نابود کردن ویروس کووید ۱۹ اطلاع رسانی گسترده صورت گرفته است، از جمله شستشو و گرما، هنرمند نیز با بیان تصویر و زبان هنر که زبان بین المللی می باشد، این نکته را به تصویر کشیده است. تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>نشانه های شمایی در اینجا خود را بنابر قراردادهایی می پذیرند. این قراردادها ممکن است برای جامعه فرهنگی بدیهی باشند، اما در این تصویر باید برای دریافت موضوع به متنی که تصویر بر اساس آن ایجاد شده است، بازگشت. در غیر این صورت مخاطب هیچگاه از سطح ادراک ابتدایی نشانه های شمایی فراتر نخواهد رفت.</p>	<p>شمایل نگارانه</p>
	<p>استفاده هنرمند از عناصری که موجب نابودی ویروس می گردد، از کاربردهای موثر اجتماعی آثار می باشد. تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>اول بر اساس قراردادهای تازه شکل می گیرد، سپس کاربردی اجتماعی می یابد؛ درست همچون مجازهای نظریه بیان.</p>	<p>نظریه بیان</p>
	<p>استفاده از خط در طراحی و هاشور و رنگ های فام در آثار مشخص ترین ویژگی های سبک او می باشد. تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>رمزگان مربوط به سبک بر مختصات ویژه یا ژانر هنرمند دلالت دارد.</p>	<p>سبک</p>

	<p>سوژه اصلی در این آثار با همه ویژگی های منحصر به فرد خود دارای ویژگی های یک دست خط است و همگی بر ایجاد امید نابودی ویروس کرونا را با انواع و اقسام راه های موجود به مخاطب القا می نماید. تصاویر شماره ۵-۶-۷-۸</p>	<p>می توانند در هر یک از اشکال شمایی، شمایل نگارانه یا نظریه بیانی وجود داشته باشند و بنا به قرارداد انگیزش، آگاهی یا واکنش را در مخاطب ایجاد کنند.</p>	
--	---	---	--

نتیجه

مسئله مورد پژوهش در این مقاله، مطالعه نشانه‌ها، تحلیل و تطبیق معانی آنها با استفاده از رویکرد نظری امبرتو اکو است و اینکه چگونه نشانه‌ها و تصاویر در تعامل با یکدیگر گفتمان ایجاد کرده‌اند. نکته‌های اصلی و مرکزی در پیام تصویری به واسطه نشانه‌های شمایی منتقل می‌شوند و برخی از شرایط ادراک را که مرتبط با رمزگان ادراکی عادی است باز تولید می‌کند. در واقع، ما تصویری را پیایی درمی‌یابیم که به رمزگان معین اشاره دارد. در اینجا تحلیل آثار هنرمند با بهره‌گیری از نشانه‌های تصویری و خوانش آن به روش رمزگان ده گانه امبرتو اکو صورت گرفت که در پاسخ به سوال اول مبنی بر اینکه در آثار کرونانگاری درم-بخش و شجاعی نشانه‌ها چگونه در تعامل با یکدیگر گفتمان ایجاد کرده‌اند، می‌توان این‌گونه بیان نمود، کرونانگاری‌های دو هنرمند مذکور با زبان کاریکاتور که کوتاه‌ترین وسیله پیام‌رسانی جهان است، در بازنمایی بیماری کرونا، نگاهی اجتماعی، شمایی و توصیفی را متأثر و مؤکد بر جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی ارائه داده‌اند و در پاسخ به سوال دوم در خصوص اینکه آثار کرونانگاری درم‌بخش و شجاعی در لایه‌های زیرین معنایی خود، چه مناسباتی را بازگو می‌نمایند، می‌توان این‌چنین نتیجه گرفت که نشانه‌های لایه‌ای و رمزگان بصری شکل خوانش ویژه‌ای را برای مخاطب فراهم نموده است که با قرار دادن نشانه‌ها در کنار یکدیگر، معنا را در این فرایند گفتمان ایجاد کند.

همچنین می‌توان گفت، این ده گانه در آثار کامبیز درم‌بخش و رمزگان حسنی، شناسایی، انتقالی و لحن استفاده نشده است در حالی که در آثار شجاعی رمزگان حسنی، شناسایی و لحن املا شده است و آنها رمزگان انتقالی دیده نمی‌شود. از منظر رمزگان شمایی در این آثار تصویر سوژه‌ها به صورت نیم رخ و در یک سبک در مقابل طرح نمادین ویروس کووید ۱۹ در حال تعجب و ایستاده ترسیم شده است و اکثر فضاها نگاه بیرونی به فضای داخلی می‌باشد.

از نظر رمزگان شمایل نگارانه هم به نوعی توجه هنرمند به بیان احساس و شرایط موجود انسان در جهان بوده است و به طراحی دقیق چهره نپرداخته شده است. در مورد رمزگان سلیقه و حساسیت، دلالت‌های ضمنی که از نشانه‌های شمایی موجود در تصویر استنباط می‌شود در همه آثار می‌توان نگاه متعجب، حیرت زده و درمانده را مشاهده نمود و همه سوژه‌ها مردی است که به سمت راست تصویر می‌نگرند، را می‌توان دید. در آثار درم‌بخش نظریه بیان بیشتر دیده می‌شود چراکه هنرمند از عناصر خانه، خورشید، ویروس کووید ۱۹، کره زمین و درخت‌های خشکیده برای بیان و کارکردهای اجتماعی استفاده نموده است. در مورد رمزگان سبک، مشخص‌ترین ویژگی سبک او نقش ویژه خط است، در این آثار هنرمند به روش خطی و با قراردادهای تجسمی به خلق اثر کاریکاتور و بیان موضوع و دغدغه خود پرداخته است. در مورد رمزگان ناآگاهی، سوژه اصلی در آثار هر دو هنرمند با همه ویژگی‌های منحصر به فرد خود دارای ویژگی‌های یک دست خط است، در آثار درم‌بخش فارغ از خصلت‌های مادی و جسمانی ترسیم شده است و بیشتر در فضای درگیری فکری خود درباره ویروس کرونا به تصویر کشیده شده است، در حالی که در آثار شجاعی همگی بر ایجاد امید نابودی ویروس منحوس کرونا را با انواع و اقسام راه‌های موجود را به مخاطب القا می‌نمایند.

قدردانی:

با تقدیم احترام به روح پاک استاد گرانقدر، مرحوم کامبیز درم‌بخش که همواره در مراحل مختلف تحقیق و پژوهش، راهنمایی‌های ارزنده و سازنده خود را بر من ارزانی داشته و از هیچ کوششی در این زمینه دریغ نمودند.

منابع و مآخذ

- احمدی، بابک، ۱۳۸۴، از نشانه‌های تصویری تا متن، تهران، مرکز.
اکو، امبرتو، ۱۳۹۵، نشانه‌شناسی، ترجمه پیروز ایزدی، تهران، ثالث.
چندلر، دنیل، ۱۳۸۶، مبانی نشانه‌شناسی، ترجمه مهدی پارسا، تهران، سوره مهر.
چندلر، دنیل، ۱۳۹۷، مبانی نشانه‌شناسی، ترجمه مهدی پارسا، تهران، سوره مهر.
دالوا، آن، ۲۰۱۰، روشها و نظریه‌های تاریخ هنر، ترجمه آناهیتا مقبلی و سعید حسینی، تهران، فخراکيا.
رحیمی، فاطمه، جایگاه متن، مؤلف و خواننده از دیدگاه امبرتو اکو، ادب پژوهی، شماره ۱۸، زمستان ۱۳۹۰، صص، ۱۲۵ - ۱۴۴.
سجودی، فرزانه، ۱۳۹۰، نشانه‌شناسی: نظریه و عمل (مجموعه مقالات)، تهران، علم.
سجودی، فرزانه، نشانه‌شناسی زمان و گذر زمان بررسی تطبیقی آثار کلامی و تصویری، پژوهشنامه فرهنگستان هنر، شماره ۱، ۱۳۸۵، صص، ۶۴-۴۶.
سجودی، فرزانه، ۱۳۸۳، نشانه‌شناسی کاربردی، تهران، قصه.
شعیری، حمیدرضا، ۱۳۸۷، ریشه‌یابی و گفت‌های و گفتمانی در حوزه نشانه-معناشناسی، منتشر شده در مجموعه مقالات هم‌اندیشی نشانه‌شناسی هنر، تهران، فرهنگستان هنر.
مسکوب، حامد، کرونا نگاری؛ چالش‌های پیش آمده در پی بحران کرونا و اهمیت تجربه‌نگاری، رشد معلم مهر، شماره ۳۳۱، ۱۳۹۹، صص، ۳۷ - ۳۹.
Douglas, Mary, 2002, «Purity and Danger: An Analysis of the Concepts of Pollution and Taboo», New York: Routledge, 44-45.
Kress, Gunther & Van Leeuwen, Theo, 2006. Reading Images, the Grammer of Visual Design., 2nd edition, New York: Routledge.
<https://b2n.ir/e91984>
<https://b2n.ir/p36865>
<https://www.artymag.ir/publications/vVxp/>

Semiotic analysis of the works of Kambiz Deram Bakhsh and Seyyed Masoud Shujaei

Tabatabai on the topic of Corona

Somayeh Valian⁸ Dr. Mohammadreza Sharifzadeh⁹ Dr. Hossein Ardalani¹⁰

⁸ Ph.D. student of Art Research, School of Art and Architecture, Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
Corresponding author

⁹ Full Professor of Art Department, School of Art, Islamic Azad University, Tehran Branch, Tehran, Iran.

Abstract

The spread of the corona virus has affected many aspects of human life around the world and has led to drastic changes in all aspects of human life. Due to the extraordinary importance of such a situation, which is unprecedented in the history of the world, it is necessary to document its various dimensions for the benefit of future generations. Therefore, during the spread of the Corona virus and artists living at home, in addition to the official narratives that will be recorded in this regard, individual artists, such as Kambiz Derambakhsh and Seyyed Masoud Shujaei Tabatabai, have written their individual narratives that are most similar and compatible. compared to other Karunnagar artists, they have recorded this disaster together, so that it will be available for various studies in the near and distant future. In the process of researching the coronagraphic works of Iranian artists, the works of Kambiz derambakhsh and Seyyed Masoud Shojaei Tabatabaei had the most similarity and compatibility with each other, and the visual signs of their works created a discourse in the text and the audience's mind that helps to form a common concept of Corona. Semiotics deals with everything that is considered a sign, words, sounds, images, gestures, gestures, gestures, etc. can be signs.

The subject of research in this article is the study of signs, analysis and comparison of the meanings of the works of these two artists using the theoretical approach of Umberto Eco in the application of art in a certain statistical population, and **the purpose** of this article is to analyze the process of forming meaning through the study of signs from The way of visual symbols of echo in the works of Kambiz Derambakhsh and Seyyed Masoud Shojaei Tabatabai is followed by the following questions: 1- In the works of Karunnagari Derambakhsh and Shojaei, how did they create discourse in interaction with each other? And 2- What relationships do Derambakhsh and Shojaei's works of coronation tell in their underlying layers of meaning? The research method of this article is based on semiotics, and the information was collected in a library manner, and by matching the ten codes of Eko with the details of the 8 images of Coronagraphy by Derambakhsh and Shojaei, we will recount the discourse view that these signs provide. Semiotics is the scientific study of texts, which includes artistic texts in its various branches. In reading an artistic text (Coronagraphy as a text), signs are not seen as separate elements from each other but in an interactive and confrontational manner. And in a discourse with the space inside and outside the text, they are considered to study the sub-layers and the process of formation of signs and challenge them with each other to enter discourse semiotics and study the texts.

The necessity and importance of the upcoming research comes from the fact that due to the importance of recording and writing the events that happened in the present time and that so far the collection of works of the chronicles of kambiz Derambakhsh and Seyyed Masoud Shujaei Tabatabai has not been comparatively studied from the point of view of semiotics. The answer to these questions is based on the research necessity to analyze and investigate the collection of dramatic and brave chronicles based on the semiotics method and the approach of Umberto Eco's image code theory.

The results of the research show that the cartoons of the two mentioned artists with the caricature language, which is the shortest means of messaging in the world, have presented a social, iconographic and descriptive view, influenced and emphasized on cultural and social

¹⁰ Assistant Professor, Department of Philosophy of Art, School of Art and Architecture, Hamedan Branch, Islamic Azad University, Hamedan, Iran.

roots, in the representation of Corona, and it is possible to express layered signs. And visual codes have provided the possibility of a special reading for the audience to create meaning in this discourse process by placing signs next to each other. The main and central points in the visual message are conveyed through symbolic signs and reproduce some of the conditions of perception that are related to normal perceptual codes. In fact, we find a series of images that refer to certain codes. Here, the analysis of the artist's works was done by using visual signs and reading them according to Umberto Eco's ten codes, which can be said that these ten codes were not used in Kambiz's works of drama, sensory, identification, transference, and tone. And the theory of expression is seen more, while in the works of Shoja, the sensory codes, recognition and tone are completely evident, and only transferable codes are not seen, and all of them inspire the audience with the hope of destroying the dreaded corona virus with all kinds of available ways. it does.

Key words: semiotics, Corona, caricature, Kambiz Derambakhsh, Seyyed Massoud Shujaei Tabatabai, Umberto Eco, visual codes

References:

- Ahmadi, Babak, 3841, from visual signs to text, Tehran, Marz.
- Chandler, Daniel, 3861, Basics of Semiology, translated by Mehdi Parsa, Tehran, Surah Mehr.
- Chandler, Daniel, 3971, Basics of Semiology, translated by Mehdi Parsa, Tehran, Surah Mehr.
- Dalva, An, 0102, Methods and theories of art history, translated by Anahita Moqbali and Saeed Hosseini, Tehran, Fakhrakia.
- Douglas, Mary, 2002, «Purity and Danger: An Analysis of the Concepts of Pollution and Taboo», New York: Routledge, 44-45.
- Echo, Umberto, 3951, semiotics, Pirouz Izadi, Tehran, third.
- Kress, Gunther & Van Leeuwen, Theo, 2006. Reading Images, the Grammar of Visual Design, 2nd edition, New York: Routledge.
- Maskob, Hamed, coronagraphy; Challenge and opportunities after the Corona crisis and the importance of empiricism, Roshn-e-Mehr, No. 331, 2019, pp. 37-39.
- Rahimi, Fatemeh, the position of the text, the author and the reader from the perspective of Umberto Eco, Adab Pazhoohi, No. 1, Winter 2019, pp. 125-144.
- Shairi, Hamidreza, 3871, the method of studying dialogues and discourses in the field of semiotics, published in the collection of articles on art semiotics, Tehran, Art Academy.
- Sojodi, Farzan, 3831, applied semiotics, Tehran, Qaseh.
- Sojodi, Farzan, 3901, Semiotics: theory and practice (collection of articles), Tehran, Alam.
- Sojodi, Farzan, semiotics of time and passage of time, a comparative study of verbal and pictorial works, research paper of Farhangistan Art Academy. No. 1, 1385, pp, 64-46.
- <https://b2n.ir/e91984>
- <https://b2n.ir/p36865>
- <https://www.artymag.ir/publications/vVxp/>